

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Od cesarja bil je na Turško v Carigrad odposlan nov poslanik baron plem. Calice. Pravijo, da je to pomenljivo, ker se ondi pripravljajo velevažni dogodki. Srbski knez Milan je se od cesarja poslovil in odpotoval k nemškemu cesarju v kopališče Ems. — Bivši minister Stremajer je podoben kosu kruha na obeh straneh s putrom pomazanemu, ki vselej padne na mastno stran, vrzi ga kamor hočeš. Postal je namreč podpredsednik najvišjemu sodišču na Dunaji z letno plačo 10.000 fl. — Deželni zbori povsod strmijo nad strahovito naraslimi stroški za ljudske šole. Da bi pa priznali, da so nove šolske postave vso nevoljo zakrivile, tega pa ne! Vendar vse zvijanje ne pomaga nič. V Gradci so konservativni poslanci zbornico zapustili, ko je šolska reč prišla v obravnavo. Liberalci so si župo skuhal, pravijo, naj jo sami polockajo; jednako storili so tudi ob vprašanji, kako primanjkljaj pokriti? Knez Alfred Liechtenstein je liberalcem še poprej očital, da so nezaslišano kratkovidno gospodarili, da ne zastopajo ljudstva, ampak ga le teptajo (Volkszertrötung), kar je liberalce tako pehuilo, da je predsednik Kaisersfeld knezu dal ukor, za kar se vé knez malo mara. Resnico je pa vendar povedal. — V Linci so liberalci sklenili čudno postavo za siromake; vsaka srenja mora postaviti hišo siromašnico, za vsakega siromaka dostojno po njegovem prejšnjem stanu skrbeti. Konservativni poslanec je srdito ugovarjal, naj še sklenejo, da se ima vsak sirotek po fiakerji zapeljati v nove siromašnico. Postava kedaj potrjena bo silnih novih bremen srenjam naložila. Tirolski konservativni poslanci so pa deželnemu odboru naložili preiskavati uzroke, zakaj kmetski stan propada, in navetovati sredstev, s katerimi bi se temu moglo v okom priti. — Velik škandal zakrivali so nemčurji v deželnem zboru kranjskem. Navetovali so, naj zbornica deželnemu glavarju Kalteneggerju, ob enem glavarju vseh kranjskih nemškutarjev, izreče zahvalo v imenu dežele. Slovenski poslanci so ugovarjali, a potem zapustili zbornico. Svitli cesar so zaukazali, da se ima slovenska nižja gimnazija v Kranji zopet ustanoviti. To je Slovence močno razveselilo. Goriški zbor je končan. Dalmatinski zbor je sklenil prositi, naj se ubogim duhovnikom plača enkrat uredi. Gališki zbor je katehetom v podporo dovolil 24.000 fl. Budimpešta magjarska nakapa si novega dolga 6 milijonov. V bereški županiji umirajo ljudje gladu; kar je pa zdravega in mlajšega človeštva, to beži v Ameriko; tolika je sreča liberalne dobe Tiszajeve na Ogerskem. V Zagreb je došel kalvinski pastor Djaniška, da bo Hrvate magjarski učil na vseučilišči. Narodna stranka hrvatska je se razcepila zaradi nesrečne nove nagodbe z Magjari. Poslanec in magjaron Miškatovič popustil je uredovanje „Obzora“.

Vnanje države. Francoski freimaurerji so dne 30. jun. iztirali vse jezuite. Sedaj hočejo uže segniti po frančiškanih, kapucinih, naposled bodo zatrli vso javno katoliško službo božjo. Jezuitje sicer tožijo pri sodnijah, ali iti si vendar morali. Lepo bilo je, da so najodličnejši katoliški gospodje spremljali jezuite, in branili zoper naščuvano družal freimaurersko. Mnogi izmed jezuitov bili so izgnani iz lastnih podedovanih bramov, policija je povsod našla vse zaprto in dala vrata in dveri trgati. Še vojaki so morali iti pomagat. To je res žalostno, da se katoliški kristijani po freimaurerskih antikristih dajo tako spriditi. — V Belgiji gospodujejo tudi freimaurerji in so dosedanjega poslanika pri papežu pozvali nazaj. — Evropske velevlade so na berlinskem shodu sklenile, naj turški sultan prepusti Grkom Tesalijo in Epir, Črnogorcem Dulcin, Armencem dovoli samouprave, sploh vsem kristijanom enakih pravic s Turki. Zoper to brani se pa vsa turška in mohamedanska kri; sultana v Carigradu hočejo ubiti, ako bi se vdal. Zato pripravljajo se Turki resno na boj. Pravijo da bo to zadnji turški boj v Evropi. Bati je se res močno, da še enkrat turška besnost pouzroči strahovito krvi prelivanje. V Novempazarji so mohamedanski Albanci umorili Hasan-pašo, ker jim je branil kristijane klati. Vsa Albanija in skoro vsa Turčija je podobna bojnemu taboru. A tudi Grki se orožajo, Bolgari in Črnogorci. Veliko tisoč ruskih vojakov je baje uže v Šumnu, Varni, Ruščuku in Sofiji, da pomagajo združiti vse Bolgare. Grška vojska šteje 45.000 mož. Povsod nabirajo prostovoljcev in v Tesaliji in Epiru pričakujejo, da se jim pridruži 15.000 greških vstašev. Ker pa tudi Angleži, Italijani, Francozi nekako sumljivo okoli Turka vobaja in se jim vidno sline cedijo po kakšnem kosu turških dežel, tudi Avstrijanci in Rusi ne bodo rok križem držali. Mogoče da zavoljo turških zadnjih kostij pokne vesoljni, svetovni boj!

Za poduk in kratek čas.

Štajerska in nemško-liberalno gospodstvo od l. 1861—1881.

III. Bivši minister in saksonski lutrovec Beust pričel je pri nas šolsko-cerkveno „kulturno“ borbo. Završila je se s „Stremajerjevimi groši“ in dragim novim šolstvom. Kakor da bi liberalcem za petami gorelo, delalo je se povsod za „versko-nravnno“ izomiko naše mladeži v novejši šoli. To pa ni zabranilo, da bi je minister Stremajer v dopisu do tirolskega namestnika ne bil imenoval: „brezverske šole“. Kmalu se ulije ploha novih šolskih paragrafov iz vseh zborov, prihrumi gosti dež brezštevilnih zaukazov in se vsiplje naposled prava toča šolskih potroškov in doklad. Celó liberalne gospode deželnega zbora bladna groza in drgetec sprehaja. Pravijo namreč ter v svojem poročilu